

بر آستان عاشورا

جلد ۲

آیت الله محمد مهدی آصفی

ترجمه محمد تقدمی صابری

سرشناسه	آصفی، محمدمهدی، ۱۳۱۶ -
عنوان قراردادی	فی رحاب عاشوراء، فارسی
عنوان و نام پدیدآور	بر آستان عاشورا/ مؤلف محمدمهدی آصفی؛ مترجم محمد تقدیمی صابری.
مشخصات نشر	مشهد: بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	ج.
شابک	جلد ۲: 978-600-06-0271-0 دوره: 978-600-06-0143-0
وضعیت فهرست‌نویسی	فیفا.
یادداشت	این اثر با عنوان "در مکتب عاشورا" توسط بوستان کتاب در سال ۱۳۹۳ منتشر شده است.
یادداشت	کتابنامه به صورت زیرنویس.
موضوع	حسین بن علی (ع)، امام سوم، ۴ - ۶۱ ق.
موضوع	۶۸۰-۶۲۵, Hosayn ibn 'Ali, Imam III
موضوع	واقعہ کربلا، ۶۱ ق -- تاثیر.
موضوع	Karbala, Battle of, Karbala, Iraq, ۶۸۰ - Influence
موضوع	عاشورا -- تاثیر.
موضوع	Tenth of Muharram -- Influence
شناسه افزوده	تقدیمی صابری، محمد، ۱۳۵۲ - مترجم
شناسه افزوده	بنیاد پژوهشهای اسلامی.
رده دیویی	۲۹۷ / ۹۵۳۴
رده کنگره	۱۳۹۵ ۹۰۴۱ ف ۱۶ / ۷۵ / ۴۱ BP
شماره کتابشناسی ملی شماره	۴۲۴۸۴۹۰

بر آستان عاشورا

جلد دوم

آیت الله محمدمهدی آصفی
ترجمه محمد تقدیمی صابری
ویراستاران تطبیقی: حمیدرضا شیخی، محمدرضا نجفی
ویراستار ادبی: سید جلال قیامی میرحسینی
چاپ اول: ۱۳۹۷ / ۴۰۰ نسخه، وزیری / قیمت ۳۷۰۰۰۰ ریال
چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی
بنیاد پژوهشهای اسلامی، مشهد: صندوق پستی ۹۱۷۳۵-۳۶۶
تلفن و دورنگار واحد فروش بنیاد پژوهشهای اسلامی: ۳۲۲۳۰۸۰۳
فروشگاه‌های کتاب بنیاد پژوهشهای اسلامی، مشهد: ۳۲۲۳۳۹۲۳، قم: ۳۷۷۳۳۰۲۹
www.islamic-rf.ir info@islamic-rf.ir

حق چاپ محفوظ است

فهرست مطالب

پیشگفتار ۱۱

بخش اول: امام حسین علیه السلام و تولد و تبری

- ۱- نقطه دوراهی در زندگی انسان ۱۵
- روزهای جدایی حق از باطل ۱۵
- عاشورا، یکی از روزهای جدایی حق از باطل ۱۶
- گروه‌های سه‌گانه مردم در روز عاشورا ۱۷
- سه نمونه از کسانی که در عاشورا حاضر بودند ۲۲
- مقایسه‌ای میان گروه یکم و دوم ۲۲
- داستان عمر بن سعد و تلاش او برای فرار از نبرد با حسین علیه السلام ۲۳
- داستان حر و تلاش او برای رهایی از نبرد با حسین علیه السلام ۲۵
- بازگشت به ابن سعد در نقطه دوراهی ۲۶
- مقایسه‌ای میان گروه دوم و سوم ۲۸
- شاهدی بر این مقایسه ۳۳
- مقایسه‌ای دیگر میان حر و زهیر رضی الله عنهما ۳۴
- تحلیل موضع زهیر ۳۵
- ۱- روی گردانی و خودداری ۳۷
- ۲- ضربه روحی و تردید ۳۷
- ۳- اجابت دیدار و زدوده شدن حالت شک و تردید ۳۸
- ۴- گشایش، استجاب و استقبال ۳۸
- تحلیل موضع حر رضی الله عنه و تفاوت او با زهیر رضی الله عنه ۳۹
- بازگشت به تحلیل و مقایسه ۴۲
- ۲- تأملاتی در خطبه امام حسین علیه السلام در روز عاشورا ۴۵

- شمشیری که مردم در صفین در نیام کردند و در عاشورا بر روی حسین علیه السلام کشیدند ۴۵
- ۳- نامه امام حسین علیه السلام از کربلا به برادرش محمد بن حنفیه ۶۰
- شرایطی که نامه در آن به نگارش درآمد ۶۰
- بریدن از دنیا و پیوستن به خدا ۶۲
- دنیا و آخرت چیست؟ ۶۳
- چگونه انسان در دنیا از فرزندان آخرت می‌شود؟ ۶۳
- از آخرت به سوی آخرت ۶۵
- انگیزه‌ها و موانع ۶۷
- گویی دنیا نبوده است ۶۸
- گویی آخرت همواره بوده است ۷۰
- پاداش آخرت چیست؟ ۷۱
- نتیجه‌های مترتب بر این دو فرض ۷۴
- نتیجه‌های مترتب بر دیدگاه نخست ۷۵
- نتیجه‌های مترتب بر دیدگاه دوم ۷۶
- غایب کردن دنیا از نفس و حاضر ساختن آخرت در آن ۷۶
- ۴- شهادت‌طلبی در روز عاشورا ۸۴
- چگونه با مرگ تعامل کنیم؟ ۸۴
- مردم چگونه با مرگ روبه‌رو می‌شوند؟ ۸۶
- بیم از مرگ ۸۷
- اسباب بیم از مرگ ۸۷
- موضع ۹۰
- دگرگونی بی‌موضعی به موضع مخالف ۹۱
- «شما شمشیری را که برای ما بود، به روی خود ما برکشیدید» ۹۲
- آخرین مراحل ارتداد ۹۴
- انسجام نامطلوب و ارتداد ۹۵
- حالت‌های سه‌گانه زندگی انسان ۹۵
- حالت یکم ۹۵
- حالت دوم ۹۶
- حالت سوم ۹۶
- آثار و نتایج بیم از مرگ در جامعه ۹۷
- روش‌های تربیتی مبارزه با این حالت ۹۸
- روش نخست ۹۸

۹۹.....	روش دیگر.....
۱۰۱.....	صحنه‌ای از صحنه‌های شهادت طلبی در کربلا.....
۱۰۲.....	پاسخ خاندان امام حسین <small>علیه السلام</small>
۱۰۳.....	پاسخ آل عقیل.....
۱۰۳.....	پاسخ یاران امام حسین <small>علیه السلام</small>
۱۰۶.....	۵- صحنه‌های تولی در زیارت وارث
۱۰۶.....	صحنه‌های سه گانه تولی در زیارت وارث.....
۱۰۶.....	صحنه یکم: سلام دادن.....
۱۰۷.....	صحنه دوم: شهادت دادن.....
۱۱۱.....	صحنه سوم: موضع‌گیری.....
۱۱۳.....	برائت، روی دیگر ولایت.....
۱۱۸.....	گروه‌های لعنت شده در زیارت وارث.....
۱۲۳.....	اثر کشمکش فرهنگی بر مردم.....
۱۲۴.....	نخستین روز فرقان (جدایی حق از باطل).....
۱۲۵.....	دومین روز فرقان.....
۱۲۶.....	سومین روز فرقان.....
۱۴۸.....	۶- تولی و تبزی در زیارت عاشورا
۱۴۹.....	تولی و تبزی، برجسته‌ترین ویژگی روز عاشورا.....
۱۵۲.....	ویژگی‌های سه گانه عرصه کربلا.....
۱۵۳.....	۱- عرصه میراث‌بر.....
۱۵۸.....	۲- عرصه جدایی.....
۱۶۳.....	۳- عرصه میراث‌گذار.....
۱۶۷.....	هم‌زیستی احساسی با حادثه کربلا در زیارت عاشورا.....
۱۶۸.....	صحنه‌های تولی و تبزی در زیارت عاشورا.....
۱۷۰.....	تولی و تبزی و دشمنی.....
۱۷۱.....	سلام و لعنت.....
۱۷۱.....	صلح و جنگ.....
۱۷۲.....	همراهی و جدایی.....
۱۷۵.....	غرق در غم و اندوه شدن و خون‌خواهی کردن.....
۱۷۸.....	تولی و تبزی، دوروی یک قضیه.....
۱۸۰.....	تولی و تبزی: رزق و تکریمی از سوی خدا به انسان.....
۱۸۵.....	عمومیت‌بخشی به تولی و تبزی در زیارت عاشورا.....

۱۸۶	عامل عمومیت بخشی
۱۸۸	اشتراک به سبب خشنودی
۱۸۹	مشارکت در خشنودی و ناخشنودی
۱۹۰	عمومیت تولی در زیارت عاشورا
۱۹۰	مرحله نخست تولی
۱۹۰	مرحله دوم تولی
۱۹۰	مرحله سوم تولی
۱۹۱	عمومیت بخشیدن به برائت در زیارت عاشورا
۱۹۱	تعمیم نخست برائت
۱۹۲	تعمیم دوم برائت
۱۹۲	تعمیم سوم برائت
۱۹۳	تعمیم چهارم برائت
۱۹۳	تعمیم پنجم برائت
۱۹۴	یگانه ساختن و خالص گرداندن تولی و تبری
۱۹۹	توحید در برائت
۲۰۱	اخلاص در برائت
۲۰۵	قلب بنده مؤمن، جای دو تولی و دوستی نیست
۲۰۷	نردبان‌های تولی و تبری در زیارت عاشورا
۲۱۰	تکریم و وجاهت
۲۱۱	خون خواهی برای حسین <small>علیه السلام</small>
۲۱۲	همراهی با اهل بیت <small>علیهم السلام</small> و گام راستی و درستی برای آنان
۲۱۲	همراهی با راستان
۲۱۵	مقام محمود
۲۱۶	اخلاص برای خدا در زندگی و مرگ
۲۱۷	پاداش و ثواب نامحدود خداوند
۲۲۲	نردبان قرب الهی
۲۲۴	۷- تصویری از جامعه اسلامی در عصر اموی در سخنان امام حسین <small>علیه السلام</small>
۲۲۵	۱- وضعیت دنیا در روزگار امام حسین <small>علیه السلام</small>
۲۳۰	۲- روی گردانی مردم از حق و روی آوردن به باطل
۲۳۱	۳- دعوت به کناره‌گیری از دنیا و شوق به دیدار خدا
۲۳۳	۸- چهارستون قیام حسینی
۲۳۴	۱- قطعی بودن شهادت

۲۳۸.....	۲- قطعی بودن پیروزی
۲۴۴.....	۳- رابطه پیروزی و شهادت
۲۴۵.....	۴- این پیروزی در تاریخ تکرار نخواهد شد
۲۴۹.....	۹- تولی و تبری و روز عاشورا
۲۴۹.....	ستیز تولی ها
۲۵۰.....	توحید و شرک در تولی
۲۵۱.....	درنده خویی ستیز تولی ها
۲۵۱.....	میدان ستیز، موضع گیری می طلبد و تماشاگران را نمی پذیرد
۲۵۲.....	عنصرها و مصداق های تولی
۲۵۲.....	۱- اطاعت، فرمان برداری و تسلیم
۲۵۳.....	۲- دوستی خدا - سبحانه و تعالی - و اخلاص برای او
۲۵۳.....	۳- یاری رسانی به خدا و رسول او و مؤمنان
۲۵۴.....	حالت جذب و هدایت در تولی
۲۵۷.....	برائت
۲۵۸.....	تحلیل حالت چالش و رویارویی میان توحید و شرک
۲۶۱.....	تولی در امتداد توحید
۲۶۲.....	تولای حقیقی به اذن و نصب خدا و در امتداد ولایت اوست
۲۶۳.....	نقش و اهمیت ولایت در زندگی امت
۲۶۶.....	استکبار و استضعاف
۲۶۷.....	ویژگی های ستیز حق و باطل
۲۷۵.....	واقعۀ عاشورا، محک تولی و تبری
۲۸۵.....	۱۰- بیانیه نخست قیام حسینی
۲۸۷.....	مقایسه حرّ بن یزید ریاحی با عبیدالله بن حرّ جعفی
۳۰۲.....	ماجرای دگرگونی روحی در زندگی زهیر

بخش دوم: نقدی بر قرائتی دیگر از عاشورا

۳۱۵.....	۱- نقدی بر قرائتی دیگر از عاشورا
۳۱۵.....	درآمد
۳۱۵.....	ستیز جنبش توحید و جنبش شرک
۳۱۷.....	نهضت موسی بن عمران <small>علیه السلام</small>
۳۱۸.....	فهم درست تاریخ
۳۱۹.....	قطعیت ستیز میان توحید و شرک

- ۳۲۲..... ستیز توحید و شرک بر سر قدرت و ثروت نیست
- ۳۲۴..... چگونگی رویارویی اسلام با چالش‌های بیرونی و درونی
- ۳۲۶..... بازگشت به عاشورا
- ۳۲۷..... نقش تخریبی امویان در اسلام
- ۳۳۲..... چگونگی و چرایی رویارویی حسین علیه السلام با امویان در کربلا
- ۳۳۵..... بازگشت به دکتر عبدالعظیم الدیب
- ۳۳۷..... ۲- شعایر و شعارهای حسینی
- ۳۳۷..... درآمد
- ۳۴۰..... فصل نخست: شعایر حسینی
- ۳۴۶..... ۱- قطعیت ستیز
- ۳۴۸..... الف - محور ستیز
- ۳۴۹..... ب - تاریخ همان ستیز است
- ۳۵۳..... ج - عمق ستیز
- ۳۵۴..... د - فراگیر بودن و قطعیت ستیز
- ۳۵۵..... ۲- تعلق
- ۳۶۱..... گروه‌های سه‌گانه‌ای که در زیارت وارث لعنت شده‌اند
- ۳۶۳..... ۳- شعار
- ۳۶۵..... ستیز میان ارزش‌ها و ضد ارزش‌ها در عاشورا
- ۳۶۸..... عاشورا نمونه نشان‌دهنده تاریخ
- ۳۶۹..... ارزش شعایر حسینی
- ۳۷۱..... نقش دوگانه شعایر حسینی
- ۳۷۲..... اهتمام اهل بیت علیهم السلام به شعایر حسینی
- ۳۸۴..... راهیابی برخی شایبه‌ها به شعایر حسینی
- ۳۸۴..... شعایر و مجالس موجه
- ۳۸۵..... خطوطی عمومی برای هدایت شعایر حسینی
- ۳۸۶..... نقش توده‌ها در ارشاد شعایر حسینی
- ۳۸۷..... فصل دوم: شعارهای حسینی در روز عاشورا
- ۳۸۷..... سخنرانی و شعار
- ۳۸۹..... اصطلاحات و عناوین شعارهای حسینی در روز عاشورا
- ۳۸۹..... ۱- فرهنگ مبارزه و مقاومت
- ۳۹۵..... ۲- شکست و پیروزی
- ۴۰۵..... هشت درس در آیات سوره آل عمران
- ۴۰۹..... ۳- تفاوت بسیار میان دو سپاه

- ۴- گزینه‌های دشوار جنگ ۴۲۲
- ۵- صاحبان دست و دیده ۴۲۵
- ۶- صبر و بصیرت ۴۳۴
- ۷- شمشیر، ابزار برتر برای اثبات ۴۳۹
- ۸- به چالش کشیدن مرگ ۴۴۱
- ۹- مثلث «مرگ، ننگ و آتش» ۴۴۴
- ۱۰- مرگ سبز ۴۵۰
- ۱۱- خوانش درست تاریخ ۴۵۴

پیشگفتار

منبر حسینی، انبوه توده‌ها را از تمامی طبقات به سوی خویش می‌کشاند. احترام شگرفی را که توده‌ها به این منبر می‌گذارند، برای دیگر چیزها، جز در موارد نادر، سراغ نداریم.

این امر از خطیبان منبر حسینی می‌طلبد که این احترام، پایبندی و حضور گسترده توده‌ها را با احترامی متقابل پاسخ دهند تا حق شناسی کرده، حق منبر و توده را گزارده باشند.

انتظاری که توده مردم از خطیبان منبر حسینی دارند، این است که سخنرانی‌های خویش، درباره امام حسین علیه السلام را که مردم از هر راه دوری برای شنیدن آن می‌آیند، با فکر و فرهنگ و مفاهیم قرآنی غنی سازند و برای شناخت و درک و تحلیل سخنان امام حسین علیه السلام و خطبه‌ها و مواضع او در سیراز حجاز به عراق و سخنان خاندان و صحابیانش آن حضرت و مواضع و جان‌فشانی‌های کم‌نظیر آنان در طول تاریخ، افق‌هایی نو بگشایند. قیام حسینی از افکار، مفاهیم، ارزش‌ها و صحنه‌های زیبا آکنده است که در دیگر سیره‌ها و سخنان کمتر می‌توان همانند آن را سراغ گرفت.

امروزه از منبر حسینی انتظار می‌رود که این تحلیل‌ها، مفهوم‌ها، اندیشه‌ها، ارزش‌ها و صحنه‌های زیبای قیام حسینی را از مسیر امام، از حجاز به سوی عراق، بیرون کشند و آن را جلوه داده، از خلال سخنرانی‌های خویش، در ماه محرم و دیگر ماه‌ها، به توده‌هایی

که پای منبر حسینی می‌نشینند، تقدیم دارند.

کتاب فرارو، تلاشی است در این راه. نمی‌دائم توفیق یار آن شده است یا نه، لیک
تلاش خویش را کرده‌ام که چنین باشد، و توفیق را خدا می‌دهد.

محمد مهدی آصفی

نجف اشرف

۲۰ شوال ۱۴۲۵ هـ.